

Bản án số: 250/2023/DS-PT

Ngày: 08/5/2023

V/v “*Tranh chấp về thừa kế tài sản*”

NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM

TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

- ***Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:***

Thẩm phán - Chủ tọa phiên tòa: Ông Tô Chánh Trung

Các Thẩm phán: Bà Nguyễn Thị Ngọc Hoa

Ông Nguyễn Hồ Tâm Tú

- ***Thư ký phiên tòa:*** ông Nguyễn Đức Thiện, Thư ký Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh.

- ***Đại diện Viện Kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh tham gia phiên tòa:*** Ông Nguyễn Văn Phụng - Kiểm sát viên.

Trong các ngày 04 và 08 tháng 5 năm 2023, tại trụ sở Tòa án nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh xét xử phúc thẩm vụ án dân sự thụ lý số 400/2019/TLPT-DS ngày 22 tháng 7 năm 2019 về việc “*Tranh chấp về thừa kế tài sản*”.

1/ Nguyên đơn: Bà Lý Bảo Ngân (Bầu) sinh năm 1949; (Chết năm 2022)

Người kế thừa quyền và nghĩa vụ tố tụng của bà Ngân gồm:

1.1/ Bà Lý Bảo Hoàng (bị đơn trong vụ án).

1.2/ Ông Lý Chấn Vân (người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan trong vụ án)

1.3/ Ông Lý Chấn Hồ (người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan trong vụ án)

1.4/ Ông Lý Chấn Hy (người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan trong vụ án)

1.5/ Ông Lý Chấn Thanh (người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan trong vụ án)

1.6/ Ông Lý Chấn Tinh (người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan trong vụ án)

2/ Bị đơn: Bà Lý Bảo Hoàng (Hồn) sinh năm 1967; Địa chỉ: Ấp Chợ Mới, thị trấn Hưng Lợi, huyện Thạnh Trị, tỉnh Sóc Trăng. (vắng mặt)

Người đại diện theo ủy quyền của bà Hoàng: ông Nguyễn Văn Út, sinh năm 1984. (có mặt)

Địa chỉ: VPLS Việt Út, số 138 ấp 3, thị trấn Phú Lộc, huyện Thạnh Trị, tỉnh Sóc Trăng.

3/ Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

3.1/ Ông Lý Chấn Vân, sinh năm 1945; Địa chỉ: 23 Diamond st Souderton PA 18964, USA. (vắng mặt)

Chỗ ở hiện nay: 120 S, Main Street, Telford, PA 18969, USA.

3.2/ Ông Lý Chấn Hồ, sinh năm 1947; Địa chỉ: Phòng 404, chung cư Ehome, khu A5, đường Hồ Ngọc Lãm, phường An Lạc, quận Bình Tân, Thành phố Hồ Chí Minh. (có mặt)

3.3/ Ông Lý Chấn Hy, sinh năm 1950; Địa chỉ: Số 84, đường 02, tổ 06, khu dân cư Bình Hưng, xã Bình Hưng, huyện Bình Chánh, Thành phố Hồ Chí Minh. (vắng mặt)

Người đại diện theo ủy quyền của ông Vân, ông Hồ, ông Hy: Ông Lý Thiên Nhựt (Chiến), sinh năm 1976; Địa chỉ: Ấp Chợ Mới, thị trấn Hưng Lợi, huyện Thạnh Trị, tỉnh Sóc Trăng. (có mặt)

3.4/ Ông Lý Chấn Thanh, sinh năm 1963 (vắng mặt)

3.5/ Ông Lý Chấn Tinh, sinh năm 1965. (có mặt)

Cùng địa chỉ: Ấp Kinh Ngay, thị trấn Hưng Lợi, huyện Thạnh Trị, tỉnh Sóc Trăng.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Theo đơn khởi kiện ngày 31/7/2017 nguyên đơn bà Lý Bảo Ngân trình bày:

Cha của bà Lý Bảo Ngân là ông Lý Dũ (chết năm 2008), mẹ là bà Tô Thị Khiêm (chết năm 1991). Lúc sinh thời cha mẹ bà có phần đất với diện tích 91m², thửa 131, tờ bản đồ số 16, tọa lạc tại ấp Chợ Mới, xã Châu Hưng (nay là thị trấn Hưng Lợi), huyện Thạnh Trị, tỉnh Sóc Trăng, trên đất có căn nhà bán kiên cố với chiều ngang khoảng 4,3m, chiều dài khoảng 20m, phần đất này đã được Ủy ban nhân dân huyện Thạnh Trị cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất cho cha của bà là ông Lý Dũ vào ngày 24/9/1993.

Trước khi mất thì cha bà có lập di chúc đề ngày 02/9/2003 để lại cho bà Lý Bảo Ngân sở hữu tài sản của cha mẹ bà là toàn bộ căn nhà và đất nêu trên. Nội dung của di chúc này có các anh em của bà là ông Lý Chấn Vân, Lý Chấn Hồ, Lý Chấn Hy, Lý Chấn Thanh, Lý Chấn Tinh và Lý Bảo Hoàng cùng chứng kiến và ký tên vào tờ di chúc.

Đến năm 2004 do căn nhà xuống cấp nên bà mới xây dựng lại nhà tường kiên cố và ở cho đến nay.

Nay, khi bà làm thủ tục khai nhận phần di sản thừa kế trên và chuyển tên quyền sử dụng đất sang cho bà thì bà Lý Bảo Hoàng lật lọng không đồng ý để lại tài sản nhà và đất mà cha bà để lại cho bà theo di chúc.

Tại buổi hòa giải ngày 03/11/2016 thì bà Lý Bảo Hoàng cũng đồng ý để lại nhà và đất cho bà nhưng đến nay bà Hoàng vẫn không đồng ý ký tên để bà thực hiện việc chuyển tên quyền sử dụng đất.

Bà Lý Bảo Ngân yêu cầu Tòa án công nhận di chúc do ông Lý Dũ lập ngày 02/9/2003, cho bà nhận phần tài sản thừa kế là căn nhà có chiều ngang khoảng 4,3m, chiều dài khoảng 20m và thửa đất gắn liền thửa số 131, tờ bản đồ số 16, diện tích 91m², loại đất T, tọa lạc tại ấp Chợ Mới, thị trấn Hưng Lợi, huyện Thạnh Trị, tỉnh Sóc Trăng.

Bị đơn bà Lý Bảo Hoàng trình bày:

Cha bà là ông Lý Dũ mất năm 2008, mẹ bà là bà Tô Thị Khiêm mất năm 1991. Cha mẹ bà có 7 người con gồm: ông Lý Chấn Vân, bà Lý Bảo Ngân, ông Lý Chấn Hy, ông Lý Chấn Hồ, ông Lý Chấn Thanh, ông Lý Chấn Tinh và bà là Lý Bảo Hoàng. Trong quá trình chung sống cha mẹ bà có tạo lập được một căn nhà bán kiên cố với chiều ngang khoảng 4,3m, chiều dài khoảng 20m, diện tích 91m², thửa 131, tờ bản đồ số 16, tọa lạc tại ấp Chợ Mới, xã Châu Hưng (nay là thị trấn Hưng Lợi), huyện Thạnh Trị, tỉnh Sóc Trăng. Di chúc của ông Lý Dũ bà có ký tên. Khi ký không có tụ họp anh em lại nhưng đưa cho

từng người ký. Bà đề nghị chia theo pháp luật các tài sản của cha mẹ bà, bà cũng không có yêu cầu phản tố về vấn đề này. Nay bà Ngân yêu cầu công nhận di chúc của ông Lý Dũ lập ngày 2/9/2003 bà không đồng ý với các lý do sau: Thứ nhất tờ di chúc do cha bà lập xét về điều kiện và nội dung chưa đúng với quy định của pháp luật vì không được công chứng của phường xã và cũng không có người làm chứng. Thứ hai, phần tài sản trong di chúc là tài sản chung của cha mẹ bà, khi mẹ bà mất không để lại di chúc đáng lý ra phần tài sản của mẹ bà mất để lại phải chia cho các đồng thừa kế. Tuy nhiên bà Ngân dựa trên di chúc mà yêu cầu được nhận toàn bộ di sản trên là vi phạm quyền thừa kế của những người đồng thừa kế như bà. Thứ ba, chữ ký trong tờ di chúc ngày 2/9/2003 bà khẳng định không phải chữ ký của cha bà bởi vì theo các giấy tờ mua bán trước đây mà cha bà còn để lại cha bà có ký tên thì bà có đối chiếu lại không giống với chữ ký mang tên Lý Dũ trong tờ di chúc. Bà đề nghị chia theo pháp luật các tài sản của cha mẹ bà, bà cũng không có yêu cầu phản tố về vấn đề này.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan ông Lý Chấn Hồ, ông Lý Chấn Hy có đơn tường trình cùng đề ngày 13/11/2017 trình bày, đồng thời tại phiên tòa sơ thẩm người đại diện theo ủy quyền theo ông Lý Thiên Nhật trình bày: các ông không đồng ý với yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn vì di chúc này không có công chứng chứng thực của xã, phường là chưa hợp pháp. Hơn nữa đây là tài sản của cha mẹ các ông tích góp để lại, mà cha ông là ông Lý Dũ lập di chúc để lại cho bà Ngân luôn phần di sản của mẹ các ông thì các ông không đồng ý. Vì vậy các ông yêu cầu Tòa án chia theo pháp luật di sản cha mẹ các ông để lại là chiều ngang khoảng 4,3m, chiều dài khoảng 20m và thửa đất gắn liền số 131, tờ bản đồ số 16, diện tích 91m², loại đất T, tọa lạc tại ấp Chợ Mới, thị trấn Hưng Lợi, huyện Thạnh Trị, tỉnh Sóc Trăng.

Ông Lý Chấn Thanh trình bày: Ông không có ý kiến và yêu cầu gì trong vụ án. Ông đồng ý để bà Ngân đứng tên QSDĐ theo di chúc của cha ông là ông Lý Dũ, nhưng không được đuổi bà Lý Bảo Hoàng ra khỏi nhà. Nếu trường hợp chia theo pháp luật thì ông cũng không đồng ý nhận. Di chúc vào ngày 02/9/2003 do cha ông lập tại nhà sau đó cha ông đưa cho ông Vân, ông, ông Tinh, bà Ngân, bà Hoàng ký. Sau đó ông Vân mới đem tờ di chúc lên Sài Gòn cho ông Hồ và ông Hy ký và giao lại cho cha ông. Đến sau này cha ông mới giao lại cho bà Ngân. Ngoài ra, ông có yêu cầu xét xử vắng mặt trong suốt quá trình giải quyết vụ án.

Ông Lý Chấn Tinh trình bày: ông không có ý kiến và yêu cầu gì trong vụ án. Ông đồng ý để bà Ngân đứng tên QSDĐ theo di chúc của cha ông là ông Lý Dũ còn bà Ngân cho bà Hoàng ở hay không là quyền của bà Ngân.

Tại bản án dân sự sơ thẩm số 08/2019/DS-ST ngày 03/4/2019 của Tòa án nhân dân tỉnh Sóc Trăng quyết định:

Căn cứ vào khoản 5 Điều 26, Điều 34, khoản 3 Điều 35, điểm c khoản 1 Điều 37, Điều 147, khoản 1 Điều 165, khoản 1 Điều 227, Điều 228, Điều 235, Điều 266 và điểm a khoản 1 Điều 470 Bộ luật Tố tụng Dân sự 2015.

Áp dụng Điều 609, Điều 613, Điều 630, Điều 631, Điều 632, Điều 649, Điều 650, khoản 1 Điều 651 Bộ luật Dân sự; Điều 203 Luật đất đai năm 2003; Điểm đ Điều 12, điểm a khoản 7 Điều 27 Nghị Quyết 326/2016/UBTVQH ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí lệ phí Tòa án.

Tuyên xử:

1/ Chấp nhận một phần yêu cầu khởi kiện của nguyên đơn bà Lý Bảo Ngân công nhận di chúc do cụ Lý Dũ lập ngày 02/9/2003 để lại cho bà nhận phần tài sản thừa kế là

căn nhà có chiều ngang khoảng 4,3m, chiều dài khoảng 20m và thửa đất gắn liền số 131, tờ bản đồ số 16, diện tích thực tế là 102,35m², loại đất T, tọa lạc tại ấp Chợ Mới, thị trấn Hưng Lợi, huyện Thanh Trì, tỉnh Sóc Trăng như sau:

1.1/ Nguyên đơn bà Lý Bảo Ngân được quản lý, sử dụng, định đoạt toàn bộ phần đất và tài sản gắn liền với đất có diện tích thực tế 102,35m², loại đất T, thuộc thửa 131 tờ bản đồ số 16, tọa lạc tại ấp Chợ Mới, thị trấn Hưng Lợi, huyện Thanh Trì, tỉnh Sóc Trăng, có tứ cận như sau:

- + Hướng đông giáp lộ đal có số đo: 4,65m.
- + Hướng tây giáp lộ Chợ Mới có số đo: 4,54m.
- + Hướng nam giáp bà Tô Thị Vũ có số đo: 22,25m
- + Hướng bắc giáp bà Võ Thanh Tâm (Tô Đại Nghĩa) có số đo: 22,25m

Cùng toàn bộ tài sản gắn liền với đất bao gồm: Nhà trước, phần trệt: diện tích 48,58m² có kết cấu khung cột bê tông cốt thép, tường gạch 10, nền lót gạch Carmie, không trần, cửa, sắt; Phần lầu 1: Diện tích ngang 58,112m² có kết cấu khung cột bê tông cốt thép, nền lót gạch Carmie, tường gạch 10, có trần, mái tole, cửa sắt; Nhà sau, phần trệt: Diện tích 49,06m² có kết cấu khung cột bê tông cốt thép, nền lót gạch carmie, tường gạch 10, trần nhựa, cửa sắt; Phần lửng: Diện tích 32,55m² có kết cấu khung cột bê tông cốt thép, sàn ván, tường 10, trần nhựa, cửa sắt, mái tole.

1.2/ Nguyên đơn bà Lý Bảo Ngân có nghĩa vụ hoàn trả cho các đồng thừa kế khác gồm có bà Lý Bảo Hoàng, ông Lý Chấn Hồ, ông Lý Chấn Hy, ông Lý Chấn Tinh, ông Lý Chấn Thanh, Lý Chấn Vân mỗi người được nhận 36.003.476 đồng.

Về nghĩa vụ chậm thi hành án: Trường hợp bà Lý Bảo Ngân chậm trả số tiền hoàn trả cho các đồng thừa kế khác, thì bà Ngân còn phải chịu lãi suất theo quy định tại khoản 2 Điều 468 Bộ luật dân sự.

Bà Lý Bảo Hoàng được lưu cư 06 tháng tại căn nhà thuộc thửa số 131 tờ bản đồ số 16, tọa lạc tại ấp Chợ Mới, thị trấn Hưng Lợi, huyện Thanh Trì, tỉnh Sóc Trăng kể từ ngày bản án có hiệu lực pháp luật.

Ngoài ra, bản án sơ thẩm còn tuyên về án phí dân sự sơ thẩm, chi phí tố tụng và quyền kháng cáo theo luật định.

- Sau khi xét xử sơ thẩm, ngày 22/5/2019, ông Lý Chấn Vân kháng cáo và ngày 16/4/2019 bà Lý Bảo Hoàng kháng cáo, cùng cho rằng tờ di chúc lập ngày 02/9/2003 ông Lý Dũ (cha của các đương sự) không có ký vào tờ di chúc nêu trên, yêu cầu giám định lại chữ ký của ông Lý Dũ. Hơn nữa, lúc ông Lý Dũ lập tờ di chúc thì ông đã 86 tuổi, phải có giấy khám sức khỏe chứng minh ông còn minh mẫn, nếu có ký thì cũng không đảm bảo về pháp lý, nên yêu cầu chia cả di sản phần ông Lý Dũ theo pháp luật. Tại phiên tòa phúc thẩm hôm nay, ông Nguyễn Văn Út (đại diện cho bà Lý Bảo Hoàng), cũng như ông Lý Thiên Nhựt (đại diện cho ông Lý Chấn Vân) vẫn giữ theo yêu cầu kháng cáo nêu trên. Còn ông Lý Chấn Hy và ông Lý Chấn Hồ thì yêu cầu để di sản nêu trên làm nơi thờ cúng.

- Sau khi xét xử sơ thẩm, bà Lý Bảo Ngân (nguyên đơn) kháng cáo cho rằng ông Lý Dũ lập di chúc cho bà toàn bộ nhà đất, Tòa án cấp sơ thẩm xử chia cho bà ½ phần của ông Dũ và phần ông Dũ được hưởng từ bà Tô Thị Khiêm và phần của bà được hưởng từ bà Khiêm, xử không công nhận hết nhà và đất như trên cho bà là không đúng. Hai là, nhà do bà xây lại, án sơ thẩm không tính phần bà xây dựng trừ ra mà tính chung để chia là không đúng.

- Tại cấp phúc thẩm, bà Ngân chết, các kế thừa quyền và nghĩa vụ tố tụng của bà Ngân như: đại diện cho ông Vân, ông Hồ, ông Hy, bà Hoàng thì yêu cầu xác định nhà và đất nêu trên là của ông Dũ, bà Khiêm để lại, không chia, yêu cầu để làm nơi thờ cúng;

Còn ông Lý Chấn Tinh, ông Lý Chấn Thanh thì cho rằng tài sản trên là di sản do bà Ngân để lại, yêu cầu xử theo kháng cáo của bà Ngân.

- Tại phiên tòa phúc thẩm, đại diện Viện kiểm sát nhân dân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh cho rằng án sơ thẩm xử như trên là đúng, nhưng do bà Ngân chết ở giai đoạn phúc thẩm, không thể thi hành án được, nên đề nghị xác định nhà-đất nêu trên $\frac{1}{2}$ là của bà Ngân, $\frac{1}{2}$ là của bà Khiêm. $\frac{1}{2}$ của bà Khiêm chia 08 kỷ phần, phần của ông Dũ với bà Ngân thì bà Ngân được hưởng. Phần còn lại của bà Khiêm $\frac{6}{8}$ chưa chia, khi chia di sản của bà Ngân, bà Khiêm thì sẽ giải quyết luôn, chỉ xác định kỷ phần của bà Khiêm, bà Ngân chết để lại.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

[1] Đơn kháng cáo của ông Lý Chấn Vân, bà Lý Bảo Hoàng cũng như kháng cáo của bà Lý Bảo Ngân (có các kế thừa quyền và nghĩa vụ tố tụng của bà Ngân) được làm và nộp trong thời hạn luật định nên đây là kháng cáo hợp lệ.

- Về tố tụng: tranh chấp di sản thừa kế, án sơ thẩm đưa đầy đủ các con của ông Lý Dũ, bà Tô Thị Khiêm tham gia tố tụng là đúng theo quy định của pháp luật.

[2] Xét về nội dung vụ án thì thấy:

Theo đơn khởi kiện, bà Lý Bảo Ngân xác định: cha mẹ của bà là ông Lý Dũ (chết năm 2008), bà Tô Thị Khiêm (chết năm 1991), cha mẹ của bà có căn nhà và đất theo đo đạc thực tế là $102,35m^2$ tại thửa số 131 tờ bản đồ số 16 tọa lạc tại ấp Chợ Mới, xã Châu Hưng (nay là thị trấn Hưng Lợi), huyện Thạnh Trị, tỉnh Sóc Trăng. Trước khi mất, cha mẹ của bà có lập tờ di chúc ngày 02/9/2003 để lại toàn bộ căn nhà và đất nêu trên cho bà sở hữu. Đến năm 2004, nhà xuống cấp nên bà mới xây dựng lại nhà tường kiên cố, sau đó bà kê khai chuyển quyền sở hữu nhà từ tên cha của bà sang tên bà thì bà Lý Bảo Hoàng ngăn cản, nên phát sinh tranh chấp. Bà khởi kiện yêu cầu công nhận tài sản trên cho bà theo di chúc cha mẹ bà để lại.

- Đối với bị đơn bà Lý Bảo Hoàng, những người kế thừa quyền lợi, nghĩa vụ có liên quan như: ông Lý Chấn Hồ, ông Lý Chân Hy có đơn xác định cho rằng di chúc lập ngày 02/9/2003 không có chính quyền địa phương xác nhận, không ra công chứng, nên di chúc không hợp pháp, đề nghị xử theo pháp luật.

- Còn ông Lý Chấn Thanh, ông Lý Chấn Tinh thì đồng ý cho bà Lý Bảo Ngân đứng tên quyền sở hữu theo di chúc.

- Đối với ông Lý Chấn Vân thì không thể hiện quan điểm của mình ở cấp sơ thẩm.

- Tại Tòa sơ thẩm thì bà Lý Bảo Ngân xác định bà xây dựng lại nhà khoảng 600.000.000 đồng, không có yêu cầu định giá phần nhà bà xây dựng, đồng ý nhập phần nhà bà xây dựng vào tài sản chung của cha mẹ để chia.

- Tòa án cấp sơ thẩm xử chia $\frac{1}{2}$ giá trị nhà và đất của bà Khiêm để lại cho các thừa kế của bà Khiêm, trong đó có phần của ông Dũ và giao phần ông Dũ được hưởng cho bà Ngân được hưởng.

- Ông Lý Chấn Vân, bà Lý Bảo Hoàng thì kháng cáo không đồng ý theo di chúc do ông Dũ để lại; Còn bà Lý Bảo Ngân thì cho rằng theo di chúc ông Dũ cho toàn bộ nhà và đất nêu trên cho bà, nên kháng cáo yêu cầu công nhận toàn bộ nhà-đất nêu trên cho bà.

Về tài sản: nhà và đất tại thửa số 131 tờ bản đồ số 16, đo thực tế 102,35m² tọa lạc tại ấp Chợ Mới, xã Châu Hưng (nay là thị trấn Hưng Lợi), huyện Thạnh Trị, tỉnh Sóc Trăng. Theo các đương sự xác định nhà-đất nêu trên có nguồn gốc của ông Lý Dũ, bà Tô Thị Khiêm. Theo bà Lý Bảo Ngân khai thì vào năm 2004 bà xây lại nhà mới, tại tòa sơ thẩm thì bà Ngân xác định phần bà xây dựng bà đồng ý nhập vào tài sản của ông Dũ, bà Khiêm để phân chia.

Về di chúc, qua trình bày của các đương sự thể hiện: ngày 02/9/2003 ông Dũ lập di chúc nêu trên. Theo ông Hy, bà Hoàng, ông Hồ xác định theo biên bản hòa giải ngày 12/3/2018 thì các ông bà nêu trên thừa nhận vào ngày 02/9/2003 ông Dũ có lập di chúc tặng cho tài sản trên cho bà Ngân; Ông Hy, ông Hồ, bà Hoàng cho rằng vì bà Ngân bệnh ung thư, nên thừa nhận ông Dũ có lập di chúc để cho bà Ngân yên tâm trị bệnh (lời giải thích trên của Ông Hy, ông Hồ, bà Hoàng là không có căn cứ).

Tài sản trên đất là của ông Dũ, bà Khiêm. Ông Dũ lập di chúc để lại toàn bộ tài sản cho bà Ngân là không đúng, nên án sơ thẩm xác định ông Dũ $\frac{1}{2}$, bà Khiêm $\frac{1}{2}$ nhà-đất nêu trên, xác định nhà-đất nêu trên có giá 576.055.623 đồng. Ông Dũ $\frac{1}{2}$ bằng 288.027.812 đồng, bà Khiêm $\frac{1}{2}$ bằng 288.027.812 đồng. Phần của ông Dũ $\frac{1}{2}$ tặng cho bà Ngân, phần $\frac{1}{2}$ của bà Khiêm được chia làm 08 kỷ phần, ông Dũ được hưởng $\frac{1}{8}$ như vậy bà Ngân được hưởng $\frac{2}{8}$ phần của bà Khiêm để lại. Án sơ thẩm giao toàn bộ nhà-đất nêu trên cho bà Ngân quản lý, sở hữu, buộc bà Ngân trả lại giá trị được chia từ di sản của bà Khiêm để lại cho ông Vân, ông Hồ, ông Hy, bà Hoàng, ông Thanh, ông Tinh mỗi người được nhận 36.003.476 đồng.

Hiện nay, bà Ngân chết, bà Ngân không có chồng con nên không thể thi hành theo bản án sơ thẩm xử được. Do bà Ngân chết phát sinh người kế thừa quyền và nghĩa vụ tố tụng của bà Ngân gồm có 06 anh chị em của bà Ngân còn lại gồm: ông Lý Chấn Vân, ông Lý Chấn Hồ, ông Lý Chấn Hy, ông Lý Chấn Thanh, ông Lý Chấn Tinh và bà Lý Bảo Hoàng.

Hiện nay thì ông Tinh, ông Thanh yêu cầu công nhận theo đơn khởi kiện của bà Lý Bảo Ngân (xác định toàn bộ nhà-đất nêu trên là di sản của bà Ngân để lại); Còn ông Vân, ông Hy, ông Hồ, bà Hoàng thì cho rằng đây là di sản của cha mẹ để lại và yêu cầu để lại làm nhà thờ cúng, không chia.

HĐXX xét thấy: việc án sơ thẩm xử phân chia di sản như trên là đúng, nên không chấp nhận theo kháng cáo của bà Lý Bảo Ngân yêu cầu công nhận toàn bộ tài sản nhà-đất nêu trên là của bà (cũng như yêu cầu của người kế thừa quyền và nghĩa vụ tố tụng của bà Ngân, yêu cầu công nhận toàn bộ tài sản nhà-đất nêu trên là của bà Ngân để lại); Cũng như không chấp nhận theo kháng cáo của ông Lý Chấn Vân, bà Lý Bảo Hoàng cho rằng toàn bộ nhà-đất nêu trên là di sản của ông Dũ, bà Khiêm để lại.

Bởi vì bà Ngân chết ở giai đoạn xét xử phúc thẩm, nên phần di sản của bà Ngân chưa được giải quyết. Do phần di sản của bà Ngân chưa giải quyết thì không thể giao nhà-đất cho ai sở hữu để buộc người nhận nhà-đất trả lại kỷ phần được chia cho những người được chia, nên phần phân chia giá trị di sản của cụ Khiêm để lại được xem xét khi giải quyết phân chia phần di sản của bà Ngân để lại. Do đó, HĐXX sửa án sơ thẩm, chỉ công nhận di sản của ai để lại, chưa phân chia. Khi nào có yêu cầu phân chia di sản thì giải quyết thành vụ án dân sự khác. Cụ thể, nhà-đất nêu trên phần di sản của bà Ngân để lại gồm $\frac{1}{2}$ nhà-đất ông Dũ tặng cho và $\frac{2}{8}$ trong $\frac{1}{2}$ nhà-đất phần của bà Khiêm để lại; Còn lại $\frac{6}{8}$ trong $\frac{1}{2}$ nhà-đất phần của bà Khiêm để lại thì được chia cho các ông bà: Lý Chấn Vân, Lý Chấn Hồ, Lý Chấn Hy, Lý Chấn Thạnh, Lý Chấn Tinh, Lý Bảo Hoàng mỗi người được hưởng 01 kỷ phần thừa kế.

Chấp nhận theo đề nghị của đại diện Viện kiểm sát, do bà Ngân chết nên xác định lại di sản thừa kế và kỷ phần thừa kế, chứ không phân chia di sản thừa kế trong vụ án này.

Bởi các lẽ trên,

QUYẾT ĐỊNH:

[1] Căn cứ vào khoản 2 Điều 308 Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015;

- Không chấp nhận kháng cáo của bà Lý Bảo Ngân (các kế thừa quyền và nghĩa vụ tố tụng của bà Ngân), về việc yêu cầu công nhận toàn bộ nhà-đất nêu trên là di sản do bà Ngân để lại.

- Không chấp nhận kháng cáo của bà Lý Bảo Hoàng, ông Lý Chấn Vân yêu cầu công nhận toàn bộ nhà-đất nêu trên là di sản do ông Lý Dũ, bà Tô Thị Khiêm để lại.

Tuy nhiên, do nguyên đơn bà Lý Bảo Ngân chết trong giai đoạn chuẩn bị xét xử phúc thẩm, nên cần thiết sửa một phần bản án sơ thẩm cho phù hợp.

[2] Áp dụng khoản 5 Điều 26; Điều 34; khoản 3 Điều 35; điểm c khoản 1 Điều 37; Điều 147; khoản 1 Điều 165; khoản 1 Điều 227; Điều 228; Điều 235; Điều 266 và điểm a khoản 1 Điều 470 Bộ luật Tố tụng Dân sự 2015; Điều 609; Điều 613; Điều 630; Điều 631; Điều 632; Điều 649; Điều 650; khoản 1 Điều 651 Bộ luật Dân sự; Điều 203 Luật đất đai năm 2003; Nghị Quyết 326/2016/UBTVQH ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí lệ phí Tòa án.

Tuyên xử:

Chấp nhận một phần yêu cầu khởi kiện của bà Lý Bảo Ngân (những người kế thừa quyền và nghĩa vụ tố tụng của bà Ngân).

- Xác định di sản của bà Lý Bảo Ngân để lại là $\frac{1}{2}$ nhà-đất tại thửa số 131 tờ bản đồ số 16, đo thực tế 102,35m² tọa lạc tại ấp Chợ Mới, xã Châu Hưng (nay là thị trấn Hưng Lợi), huyện Thạnh Trị, tỉnh Sóc Trăng (phần ông Lý Dũ tặng cho) và $\frac{2}{8}$ trong $\frac{1}{2}$ nhà-đất phần của bà Khiêm để lại.

- Phần còn lại là 6/8 trong $\frac{1}{2}$ nhà-đất phần của bà Khiếm để lại, thì các ông bà: Lý Chấn Vân, Lý Chấn Hồ, Lý Chấn Hy, Lý Chấn Thạnh, Lý Chấn Tinh, Lý Bảo Hoàng mỗi người được hưởng 1/6 trên 6/8 giá trị nhà-đất của bà Khiếm để lại.

- Tạm giao toàn bộ di sản là nhà-đất của bà Khiếm, bà Ngân để lại như trên cho các ông bà: Lý Chấn Hy, Lý Chấn Hồ, Lý Chấn Tinh, Lý Bảo Hoàng cùng quản lý, sử dụng. Khi nào có yêu cầu phân chia di sản thừa kế của bà Ngân, bà Khiếm để lại như trên thì giải quyết thành vụ án khác (Do ông Lý Chấn Vân, Lý Chấn Thạnh ở nước ngoài, nên không tạm giao nhà-đất nêu trên cho hai ông này quản lý).

Về án phí dân sự sơ thẩm: các ông Lý Chấn Vân, Lý Chấn Hồ, Lý Chấn Hy, Lý Chấn Thạnh, Lý Chấn Tinh và bà Lý Bảo Hoàng mỗi người phải nộp 1.800.173 đồng.

Về chi phí tố tụng tại cấp sơ thẩm bằng 2.250.000 đồng, do bà Ngân bỏ ra chi phí, nay bà Ngân đã chết nên các ông bà như: Lý Chấn Vân, Lý Chấn Hồ, Lý Chấn Hy, Lý Chấn Thạnh, Lý Chấn Tinh và bà Lý Bảo Hoàng không phải nộp 138.750 đồng để trả lại cho bà Ngân theo như án sơ thẩm xử.

[3] Án phí dân sự phúc thẩm:

- Bà Lý Bảo Ngân được miễn án phí dân sự phúc thẩm.

- Bà Lý Bảo Hoàng phải nộp 300.000 đồng án phí dân sự phúc thẩm. Ngày 17/4/2019, bà Lý Bảo Hoàng đã nộp 300.000 đồng tạm ứng án phí phúc thẩm theo biên lai thu tiền số 0006647 của Cục thi hành án dân sự tỉnh Sóc Trăng. Số tiền này được chuyển qua thi hành phần án phí phải nộp.

- Ông Lý Chấn Vân phải nộp 300.000 đồng án phí dân sự phúc thẩm. Ngày 04/6/2019, ông Lý Chấn Vân đã nộp 300.000 đồng tạm ứng án phí phúc thẩm theo biên lai thu tiền số 0006684 của Cục thi hành án dân sự tỉnh Sóc Trăng. Số tiền này được chuyển qua thi hành phần án phí phải nộp.

Bản án này là phúc thẩm có hiệu lực thi hành kể từ ngày 08/5/2023.

Nơi nhận:

- Tòa án nhân dân tối cao;
- VKSNDCC tại TP.HCM;
- TAND tỉnh Sóc Trăng;
- VKSND tỉnh Sóc Trăng;
- Cục THADS tỉnh Sóc Trăng;
- Các đương sự;
- Lưu, (NĐT).

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ
THẨM PHÁN CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Tô Chánh Trung